

**Seat
No.**

B.Com. (Semester - VI) (Old) (CGPA) Examination Oct/Nov-2019
CO-OPERATIVE DEVELOPMENT

Day & Date: Monday, 11-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

14

- 1) इंग्लंड हा देश ——— सहकारी संस्थांसाठी प्रसिद्ध आहे.
अ) पतपुरवठा ब) ग्राहक
क) दुग्ध ड) शेती
- 2) ——— येथे दुग्ध सहकारी संस्था यशस्वी झाल्या.
अ) जर्मनी ब) इस्त्रायल
क) भारत ड) डेन्मार्क
- 3) जगात सर्वात प्रथम सहकारी पतपुरवठा चळवळ सुरू करणारा देश ——— हा होय.
अ) भारत ब) जर्मनी
क) इंग्लंड ड) फ्रान्स
- 4) राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँक (नाबार्ड) ची स्थापना ——— यावर्षी करण्यात आली.
अ) 1960 ब) 1947
क) 1982 ड) 1975
- 5) महाराष्ट्र राज्य सहकारी संस्था कायदा ——— मध्ये संमत झाला.
अ) 1950 ब) 1904
क) 1960 ड) 1991
- 6) राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाची स्थापना ——— साली करण्यात आली.
अ) 1890 ब) 1963
क) 1971 ड) 1912
- 7) ——— मुळे सहकाराशी संबंधित व्यक्तीमध्ये सहकाराची तत्वे, पद्धती, उद्दिष्टे यांची माहिती देऊन एकत्रीतपणे कार्य करण्याची कुवत निर्माण होते.
अ) सहकार कायदा, 1960 ब) सहकारी संस्था
क) सहकार शिक्षण ड) यापैकी नाही
- 8) दी. रॉश्टेल इक्विटेबल पायोनिअर्स सोसायटी ——— या देशाशी संबंधित आहे.
अ) भारत ब) इस्त्रायल
क) जर्मनी ड) इंग्लंड
- 9) भारताचे जागतिकीकरणाचे धोरण ——— या वर्षी स्विकारले.
अ) 1947 ब) 1904
क) 1991 ड) 2001
- 10) वैकुण्ठलाल मेहता सहकार व्यवस्थापन संस्था ——— याठिकाणी आहे.
अ) पुणे ब) मुंबई
क) कोल्हापूर ड) चेन्नई

- 11) शुल्झ व रायफेझन — या देशांशी संबंधीत आहेत.
 अ) जर्मनी ब) इंग्लंड
 क) डेन्मार्क ड) भारत
- 12) — हा देश सहकारी कृषी चळवळीसाठी प्रसिद्ध आहे.
 अ) भारत ब) इस्त्रायल
 क) इंग्लंड ड) जर्मनी
- 13) जागतिक सहकार चळवळीचा प्रारंभ — यावर्षी इंग्लंडमध्ये झाला.
 अ) 1904 ब) 1848
 क) 1991 ड) 1844
- 14) नाबार्डचे मुख्यालय — या शहरात आहे.
 अ) दिल्ली ब) हैद्राबाद
 क) पुणे ड) मुंबई

प्र.2 टिपा लिहा. 14

- 1) इस्त्रायल मधील सहकारी शेती
 2) भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघ

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. 14

- 1) जर्मनीतील सहकारी पतपुरवठा चळवळ थोडक्यात स्पष्ट करा.
 2) डेन्मार्क मधील सहकारी दुग्ध संस्थांची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 14

नाबार्डची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा, 1960 मधील प्रमुख तरतूदी स्पष्ट करा.

प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 14

सहकार शिक्षण म्हणजे काय? सहकार शिक्षण व प्रशिक्षणाचे महत्त्व सांगून समस्या स्पष्ट करा.

किंवा

जागतिकीकरणाचा भारतीय सहकार चळवळीवरील परिणाम स्पष्ट करा.

P

- 11) Schulze and Raiffeisen related with the _____ country.
a) Germany b) England
c) Denmark d) India
- 12) _____ country is famous for Agricultural co-operative movement.
a) India b) Israil
c) England d) Germany
- 13) World co-operative movement started in _____ year in England.
a) 1904 b) 1848
b) 1991 d) 1844
- 14) Headquarter of NABARD is in _____ city.
a) Delhi b) Hyderabad
c) Pune d) Mumbai

Q.2 Write short notes. 14

- a) Agricultural Co-operative in Israil.
b) National Co-operative Union of India.

Q.3 Write short answers. 14

- a) Explain in brief credit Co-operative Movement in Germany.
b) Explain features of Dairy Co-operatives Societies in Denmark.

Q.4 Attempt any one of the following questions. 14

Discuss the functions of NABARD in detail.

OR

State the main provisions of Maharashtra co-operative societies Act, 1960.

Q.5 Attempt any one of the following questions. 14

What do you mean by Co-operative Educations? Explain the importance and the problems faced in Co-operative Education and Training.

OR

Explain in detail the impact of Globalization on Indian Co-operative Movement.